

ALBINA

REVISTĂ ENCICLOPEDICĂ POPULARĂ

APARE ÎN FIE-CARE DUMINICĂ

Abonament, pe an în țară . . . . . Lei 5 | Abonament, pe an în străinătate. Lei 8
 „ „ 6 luni în țară . . . . . 3 | Un număr . . . . . 15 bani
 Manuscrisurile nepublicate se ard.

COMITETUL DE REDACȚIE:

P. Garboviceanu
C. Rădulescu-Motru
G. Coșbu
I. Otescu
P. Dulfu

G. Adamescu
V. S. Moga
N. Nicolaescu
Const. C. Popș-Tașcă
Gr. Teodossiu.

Redacția și Administrația Str. Mântuleasa, No. 9.

S U M A R :

N. Bălcescu, Mișcarea Românilor din Ardél. — *V. S. Moga*, Capra. — *Grig. Teodossiu*, Călea Pterdării.—*Tudora*. — *V. S. Moga*, Cultura grâului. — *A. C. Groza*, Impărțirea premiilor.—*M. I. Băleu*, Serbare școlară.—Adrese către redacție. — Apeluri. — Informațiuni școlare. — Mulțumiri.— *Ion Petculescu*, Apel către preoți și învățători asupra albinăritului la noi în țară.—Bibliografie.—Poșta redacției.—Poșta administrației.

Ilustrațiuni: Capră.—Capra de Cașemir.—Capra de Angora.—Capra din munții Stîncoșii.—Din războiul independenței: Intrarea Românilor în Vidin.

A P E L

La 1 Octombrie 1899, revista noastră intră în al III-lea an al existenței sale. N'am cruțat nimic pentru a face ca revista să apară tot-d'a-una Dumineca. Deci, pentru a ne pute din vreme rindui numărul exemplarelor ce va trebui să scótem pentru anul al III-lea, rugăm pe acei dintre abonați, cari nu vor mai voi să se aboneze, să binevoiască a ne încunoscianță printr'o carte poștală.

Toți acei ce nu ne vor încunoscianță, vor fi considerați că continue abonamentul și deci datorii a plăti.

Suma de 5 lei, costul abonamentului anual, fiind destul de neînsemnată față cu sacrificiile ce facem, rugăm a ni se înaintă la începutul anului, prin mandat poștal adresat administrației revistei, pentru că numai ast-fel vom fi în măsură să aducem noi în bunătațiri, spre satisfacerea numeroșilor noștri abonați.

Facem încă un călduros apel celor rămași în urmă cu plata, atât pe anul I cât și pe al II-lea, a ne trimite banii.

Avem credința, că cei-ce nu ne-au trimis încă, a făcut-o din scăpare de vedere și vor profita de această ocaziune pentru a repara greșala făcută prin intirziere.

Din literatura română

MIȘCAREA ROMÂNILOR DIN ARDÉL

DE

N. BĂLCESCU (1).

La 1843, pe când o mișcare de un caracter aspru, dar cu totul național, turbură munții și câmpiile Transilvaniei, mult iubitul nostru istoric N. Bălcescu, scăpat din închisoarea pluitoare de pe Dunăre în care-l ținură vre-o cât-vă timp Turcii după intrarea lor și a Rușilor în Bucuresci, se refugiase în Ardél și trăi acolo cu luptătorii români, mai multe luni, cercând în zadar să potolească dușmânia aceea crâncenă dintre Români și Unguri, așa de stricăcioasă încă de pe atunci libertății ambelor popore. Apoi de acolo viind în Paris, după trecere de doi ani și mai bine, într-o zi de 15 Maiu, și aniversară a primei adunări a Românilor ardeleni pe „Câmpul libertății” de la Blaj, fiind mai mulți compatrioți și soți de exil adunați ca să serbeze acea zi memorabilă, Bălcescu, forte slăbit de durerea ce avea să-l culce în mormint peste câte-vă luni, cili următoarele rînduri, în care descrie cu elocuență vie și colorată, impresiunile sale culesse în mijlocul poporului ardelen înimat de focul războiului național.

A. Odobescu.

Una din faptele cele mai minunate ale acestui minunat al XIX-lea véc, fără îndoială că e deșteptarea naționalității române în Ardél, după un somn greu într'un jug ce de o mie de ani o împovără. Nici odată o nație mai multă vreme în robie cumplită nu zăcu! Nici odată o nație robită, mai repede și într'un timp mai scurt nu se deșteptă! Mai multe vécuri trebuise năvălirei unguresci ca să potă amorți și înjugă de tot pe Români. Mai puțin de un véc fu de ajuns acestora spre a scutură greu și învechit acel jug. Inviere de minune într'adevăr! dovadă puternică cum că nemuritor e sufletul națiilor și cum că sfint, dumnezeesc și neperitor e dreptul lor.

Dar, năvălirea, împilarea și tirania străină putu batjocori și chinui pe Român în dreptul lui și, în timpul lor, putu a-l socoti afară din legi și a-l privi în rîndul dobitocelor, dar nu-l putu atinge în sufletul lui, nu putu stinge dintr'însul credința națională. Silit a închide în adâncul inimei sale, fără a puté nici într'un chip a o răspândi în afară, această credință ast-fel înăbușită se înferhântă din zi în zi și creșcă în tărie, în cât când putu isbucni, isbucnirea-i fu puternică, înverșunată, pustietore și roditore în sapte mărețe și cumplite tot de odată.

Scim toți cine tură cei d'întâi apostoli ai românismului. Cine nu cunoșce numele gloriose ale lui Șineai, Petru Mafor, Samuil Klain, Paul Iorgovici, George Lazăr, carî prin școli, prin culti-

(1) Veđi portretul și biografia acestui autor în «Albina» No. —, Anul —.

varea limbei și a istoriei, puseră stâlpii de temelie ai naționalității române și propagară idea unității sale?

Indeile răspândite prin aceste lucrări literare și istorice izbucniră îndată în fapte. Horia luă securea în mână și, înmuind-o în sânge unguresc și nemțesc, scrise cu dinsa drepturile nației române și programa politică și socială a revoluțiilor ei viitoare. Muncitorii ce urmară atât în Ardél cât și în Principate, micșorarea chestia din proporțiile mărețe de unitate și de naționalitate ce-I dedeseră ce din naintea lor și o mărginiră întru apărarea intereselor române de provincie și de localitate. Lor li se părû că deosebitele frângerî ale nației aũ nevoie de o lucrare asupra-le în parte, spre a-și curăți miseriile și spinii din casă, pînă a nu se uni cu toții într'același trup. Anul 1848 găsi pe Românî într'aceste idei. Românii din Ardél lură cei d'întâi carî salutară cu înfocare falnicul sôre de libertate ce lumineă atunci omenirea. Sînt astăzi trei ani, mulți din noi aũ vedut cu ochii lor când deputații românî din tótă țara Ardélului, în număr de mai mulți de cincî-deci miî, toți țaranî și fiî de țaranî, se adunară la Blaj în câmpul numit de atunci *al libertății*, ca să facă în numele nației această declarație: *Sînt, deciî întru în drepturile mele!* și Europa află cu mirare că în Transilvania o nație română, de a cărei existență nici nu bănuia, și-a proclamat independența sa, și ea fû silită a-î recunoșce dreptul și a o înscrie de atunci în numărul națiilor celor vii.

Di de 15 Maiu 1848! Di de lumină, de libertate și de mărire română, te pomenim și te serbăm cu drag! Tu minunași lumea și î arătași că nația română e matură, vrednică de libertate, vrednică de a intră în frăția cea mare a națiilor. In anele Românilor altă di nu strălucesc mai frumos de cât tine și cea asemenea ție, sora ta iubită, ziua de 11 Iunie 1848 a poporului din Bucuresci. Te pomenim și te serbăm cu drag, o di măreță căci întâiași dată auđirăm atunci un popor întreg răspundend celor ce-I vorbeau de unirea Ardélului cu Ungaria, prin această strigare: *«Noi vrem să ne unim cu țara!»* Minunată destăinuire a lui Dumnedeu, care în zile așa mari de sərbătore populară, vorbește d'a dreptul în inimile aleșilor săi, și numai poporul și poeții, acești fiî ai inspirației divine, avură la 1848 consciința întâmplărilor viitoare, numai ei citiră și destăinuiră aceea ce eră scris în fundul inimei fie-cărui român: *Mântuire de ori-ce domnire străină, prin unitatea națională!*

Diua acesta de 15 Maiu (1848) ni se pare mult mai frumoasă și mai strălucitoare, când privim la zilele ce o urmară, zile negre, amare, chinuite, zile de foc, zile de sânge. Aceste zile le am urmat și le-am vedut cu toții, una după alta. Am vedut cum manifestația poporului român din 15 Maiu trase asupra-î terorismul guvernului unguresc; am vedut cum povățuitorii nației, spăimântați, închinară drepturile ei, mai întâiu la Unguri; apoi, când vedură pe aceștia în nevoie, le închinară împăratului și dederă poporul cu totul în mâna și prada ômenilor împărătesci. Am

vădut pe acest sërman popor împins în foc, fără nici o armă în mână, despoiat și de cele ce căpătă cu sângele său, slujind—cruđime nepilduită! — de baricadă oștilor împărătesci; apoi părăsit mișelesc de aceste oști și lăsat în prada furiei rěsbunătore a dușmanului învingător. Dar atunci, în acel minut greu, când nu mai putu pune temeiū de cât pe sine-și, când rămase slobod de ori-ce povățuire nemțescă ce l paralisa, îl văđurăm desfășurând totă energia sa, stând neclintit ca granitul munților sěl dinaintea dușmanului ce măturase atâtea oștiri mari, regulate și tari, și făcënd din numele de *Mof*, un nume de spaimă și de gróză vecinică pentru semețul și vitezul ungar.

Multe și grele imputări s'au făcut acestei revoluții a Romănilor din Ardél. Ea fu asemenată cu furia sělbatică a rěsbunărilor, stând peste mormane de ruine și de morți, îngrozitoare și cu gura plină de spume sângeróse, fiind într'o mână o torță pus-tiitoare de cetății, în cea-l-altă un paloș crud și neimblândit, cu care cucerea totă suflarea de seminție dușmană de pre pămînt. Acéstă iconă spălmântătoare e adevărată. Revoluția Ardelenilor fu grósnică, nemilósă, mánjită de multe excesuri vrednice de osândit; dar putem spune, spre apărarea ei, că acele excesuri fură o urmare fatală a unei suferințe și a unei urii înăbușite și înăsprite de dece vécuri într'o tăcere silită și sub o cumplită tiranie; că aceste excesuri fură provocate de terorismul cu care începură Ungurii în contra Romănilor, că purtarea acelora în tot cursul rěsboiului fu mai tot asemenea de crudă ca a acestora; în sfirșit că eceste excesuri sînt faptele numai a unei mîni de ómenii, gunoiul, cel mai stricat și mai corupt al nației, care și ea fu îndemnată și povățuită spre acéstă, de pilda ce-i deteră oșterii împărătesci. Aceste îndreptări, temeinice în ochii și în privința străinilor, la noi și între noi nu sînt de ajuns, căci noi în dragostea ce hrănim pentru sala, gloria și mărirea morală a nației noastre, am fi dorit să vedem revoluția română curată de ori-ce exces; am fi dorit și dorim ca nici un român să nu uíte că omenirea își are drepturile sale sfinte și nesiluite, și că mila și îndurarea sînt podóba sufletelor generóse.

S'a đis încă cum-că scularea Romănilor ardeleni n'avu nimic național; că ei n'avură nici măcar, ca Sěrbi și Croații, un stég național, ci se luptară mereu sub stégul austriac; că scularea lor fu ca unor robi ce se ridică din porunca și de temerea stăpânului, iar nu ca a unor ómenii liberi ce se luptă pentru libertatea lor. Este adevăr și am văđut-o însu-mi, roșindu-mă de rușine, că Romăni se luptară pentru libertate sub stégul celui mai mârșav, mai cumplit și mai învechit despotism; este adevăr că Romăni se lăsară a fi înșelați de Austriaci, cari exploatară eroismul și jertfele lor. Nu este însă adevăr că Romăni nu fură împinși și însullețiți în tot acest crud rěsboiū de simțimîntul național și de dragostea libertății.

Post-am de am văđut însuși pe acei îngrozitori *Mofi*, pe cari spaimea vitejilor Unguri mi-i descriă ca niște fiare sělbatice, ie-

șind din vizuinile munților lor numai spre a face pradă și omor; i-am găsit înfuriați forțe și hrănind o ură ianatică către dușmanii lor, — ast-fel cum trebuie să fie ori-ce popor în răsbótele naționale; — dar am găsit unite într'înșii multe simțiminte omenóse, înalte și generóse. În acea vreme când inima îmi eră sdrobită, căci din tóte părțile vedeă naționalitatea română călcată și strivită de dușmanii străini, fusei fncit a găsi acolo, piscurii uriașe, pe d'asupra norilor, o naționalitate și o viață românescă înfocată și puternică.

Cu ce entusiasm frenetic fusei aclamat și bine-cuvîntat de toți acei țărani, când le spusei că am venit să le aduc urări de noroc și isbândă din partea fraților lor din țară, minunați de vitejia lor! În ce tăcere adâncă mă ocoliau și mă ascultau ei, când le vorbiam de puterea nației române, de numărul ei, de întinderea pămîntului ce i-a dat Dumneđeșu și de ursitele cele marelce ce o așteptă în viitor!

Sera, după ce tótă ziua strejuiati potecile, se hârțuia și se luptau cu dușmanul, îi vedeai adunați trâmbe trâmbe pe lângă focuri, care povestind întâmplările zilei și acele trecute, care dăntuind împrejurul flacărilor, care dicend din fluere, buciume și cimpóie. Cât colo o altă trambă din cei mai junți învățând și întrebându-se dialogul românizat din cartea: *Paroles d'un croyant* a lui Laménais: «June soldat unde mergi?» Apoi cu toții, junți, bărbați și bătrâni, se puneau de făceau să răsune văile munților de cântări de vitejie și de naționalitate, mai cu semnă de acea puternică și frumoasă marseliesă a d-lui Andreișu Muresanu: «*Deșteptă-te, Române, din somnul cel de mórte!...*» pe care o cântau chiar în mijlocul focurilor și a urletelor de tunuri, silind și pe Ungurii a o învăța și a o cânta cu dinșii împreună în bătăi.

Generalii acestei óste țărănesci erau nisce preoți și niște tineri abia eșiți din școalele de teologie, filosofie și jurisprudență; ei nu pusese pînă atunci mânia pe o armă, când nevoia îi sili a se face generali și a câștiga bătălii. Lipsiți de cunoscințe și de principii de artă militară, ei le învățară în mijlocul luptelor, am vedut cu mirare cum ei disbuise adevérate principii ale răboiului și cum simțise importanța pozițiilor naturale și folosul ce sciură trage din ori-ce localitate. Femeile nu rămăsese în urmă nici cu curagiul, nici cu simțimintele naționale; ele luară parte la tóte primejdiile soților lor. Din vârful munților ele aruncau o plóie de bolovan, cari răriau bataliónele vrăjmășesci. Cântececele lor nu erau ca mai nainte, cântece de dor și de plăcere, ci cânturi pline de patriotism și de simțimint național.

Am auđit în ruinele Abrudului, — oraș pustiit de flacăai și cucerit de mai multe miș de locuitori unguri, în tragica scenă ce se petrecu în luna lui Maiu 1849, — am auđit o jună, naltă și frumoasă fată de munte cântând un cântec dulce și duios. El îmi spunea despre o tîneră română, fericită că se chiamă Flórea, fericită că e română, de origine din Italia, fericită că nu scie și

că muma sa nu i-a vorbit de loc unguresce, iubind numai tot ce este românesc și jurând d'a nu iubi în veci un ungur câtă vreme va mai trăi un român pre pământ. Acest cântec îmbătător de simțire, acea albă, rumenă și frumoasă feciôră, ruinele pârlite și înegrite ale Abrudului ce mă încunjurau, movilele mormintelor unguresci ce vedeam d'alături, toate aceste mă impresionară foarte. Mi se părû a avé dinainte-mi o vedenie; mi se părû a vedé geniul naționalității române stând pe d'asupra mormintelor dușmanilor străini și cântând un imn de înviere.

Acî dați-mi voe a vè aduce aminte că revoluționarii de la 1848 din țara Românescă, de și creșură că trebue a urmâ de pre pilda Ardelenilor și că împrejurările politice nu-i ertă a pune din început în programa lor chestia unității naționale, dar n'au pierdut un minut din vedere solidaritatea ce-i lègă cu toate ramurile nației române; ei au apărat și s'au luptat de opotrivă penî tru drepturile Moldovei ca și pentru ale Țării Românesci, și atât înainte, în vremea, cât și după revoluția de la Iunie 1848, ei mereu au apêrat și apêră încă dinaintea Ungurilor și a Europe-întregi drepturile Românilor din Ardél, Banat și Ungaria. Dacă puțin numai dintr'înșii primiră a împărtăși primejdiile răsboiului românesc, pricina fu numai că stégul sub care se luptau frații lor din Ardél eră stégul austriac, stégul despotismului, stég prieten și aliat al Muscalilor, dușmanii cei mai cumpliți ai naționalității române. Astăđi lucrurile și ideile s'au prefăcut și s'au lumurit. Astăđi vedem că un același despotism ne copleșesce pe toți Români, împreună cu Ungurii, dușmanii de eri, și cu toate popórele Europei. Astăđi este învederat pentru tot Românul cu minte și cu inimă că libertatea naționalităților nu póte veni de la curțile împêrătesci și din mila împêraților și a despoților, ci numai dintr'o unire strânsă între toți Români și dintr'o ridicare a tutulor împreună și în solidaritate cu toate popórele împilate. Acésta este calea nouă pe care pășesc și trebue a păși toți Români de progres și de mișcare din Ardél, din Banat, din Ungaria precum și cei din Principate.

Ast-fel am vèđut eû revoluția română din Ardél cu simțimintele ei naționale, cu faptele ei mărețe și eroice, cu greșelile și vinele ei. Dar diua de 15 Maiu 1848 rămâne frumoasă și luminôsă, neatinsă și curată de orî-ce exces și greșală. Dați-mi voe dar a închină la acéstă di, în care poporul român adunat la Blaj, în câmpul libertății, strigă:

«Noi vrem să ne unim cu Țara!»

DE ȚINUT MINTE

Dacă voesci să trăești bine, nu urmâ pe cei stricați.

C A P R A

Capra este vaca săracului. De și capra poate să aducă aproape același folos omului ca și oia (afară de lână), cu toate acestea, acestui animal la noi la țară, sătenii nu-i dau de loc nici o importanță.

De ce capra se dice vaca săracului?

Capra se poate întreține cu mult mai ușor de cât oia și vaca, atât în timpul verei cât și iarna.

Vara, capra mănâncă orî-ce buruiană ce întâlnește în drum, chiar și plante veninoase, ca laurul, măsălarîța și alte plante de felul acestora. Capra le preface în lapte, carne și în pîrul ce acoperă corpul ei; dar în casul acesta laptele capetă un gust cam amar.

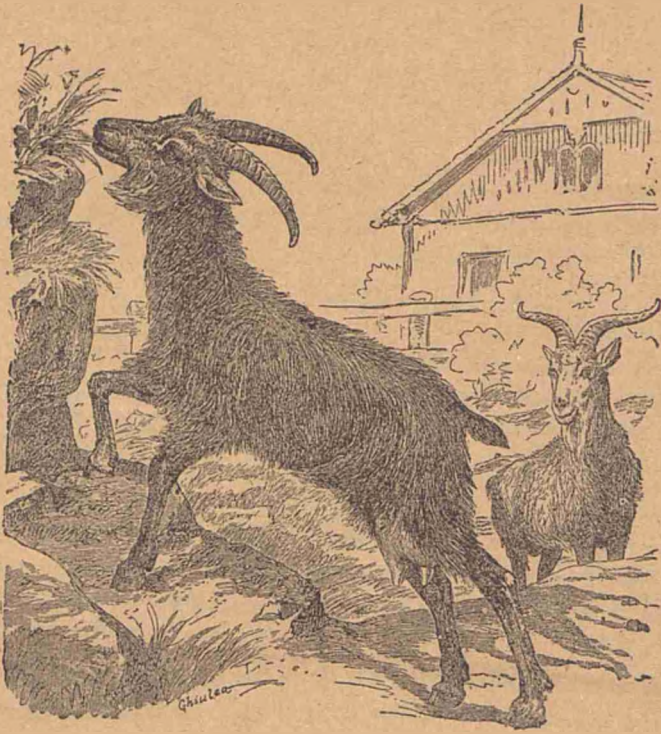
Capra are un umblet mai ușor de cât oia, așa că urcă cu mai multă ușurință toate delurile și alte locuri mai pîezișe, pe care oia nu le poate urcă și dacă n'ar fi capra, iarba de pe aceste locuri n'ar pute aduce nici un folos omului.

Caprelor le plac mult frunzele și lăstari tineri, de aceea trebuie ferite grădinile și pădurile tinere, căci în ast-fel de locuri caprele ar aduce mari daune.

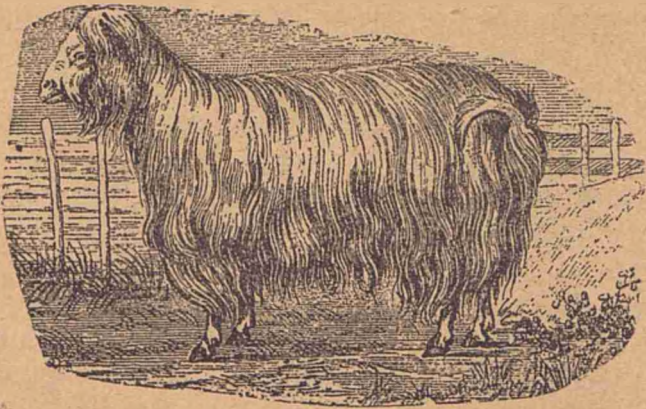
În timpul iernii, capra se mulțumesc cu frunzar, cu bozii uscați, cu o mână de ogrinji, etc., și chiar frunze uscate de copaci de pădure, adunate toamna după ce a cădut, și ferite de prea multă umezică în timpul iernii.

Fiind-că capra se poate întreține foarte ușor, de aceea în toate țările i s'a dat numele de vaca săracului.

Capra dă lapte mai mult și bun de cât oia și chiar de cât multe vaci de lapte, cari se găsesc pe la sătenii noștri. Sînt capre cari pot să dea pe di pînă la 3—4 litri de lapte, și cînd un om sărac are două capre, cari poate să-i producă pînă la 8 litri de lapte pe di, el are tot-d'a-una, nu numai laptele trebuincios pentru familia sa, ci și un prisos. Din acesta, adunat

Capră.

Capra de Caşemir.

în putineiu și bătut scôte untul care-l întrebuintează în bucătărie, care este cu mult mai bun de cât untura de porc topită și amestecată în mare parte cu margarniă sau cu seș de vacă topit. De multe ori chiar această untură amestecată, nu-î dă mâna omului sărac s'o cumpere, și chiar în țilele de dulce este silit să postescă. O singură capră însă este în stare a-l scăpa de acest prisos de post.

În alte țări, și nu mai departe de cât în Transilvania, în fie-care comună vom întâlni turme de capre alătura de turme de oi, pentru-că fie-care om bogat ține la casa lui 5—6 capre, pe lângă celelalte animale, nu mai vorbim de omul sărac, care are 2—3 capre după putere.

La noi se găsesc mai multe capre, pe lângă marginea orașelor de cât pe la sate, fiind-că laptele de capră și mai cu sémă de la caprele cu pèrul galben sau roșcat, este mult căutat de ómenii cari sufer mai cu sémă de bóle de piept, și slavă Domnului că ast-fel de ómeni, pe la orașe sînt cam numeroși.

Capra, pe lângă că dă mai mult lapte, mai bun și mai sănătos, este și mai producătoare, fiind-că de obicei fată câte doi *ied*, cari se caută fórte mult pentru carnea lor cea gustósă.

La noi în țară, precum și în alte țări, *Ovrei* sînt aceia cari caută mai mult carnea de *ied*, în locul celei de *miel*.

Capra, suferă mai mult căldura și frigul, precum și alte schimbări ale atmosferei de cât óia și chiar de cât vaca. Carnea de capră este destul de gustósă și se caută mult pentru facerea de pstramă; iar pielea se vinde mai cu preț de cât cea de óie, fiind-că dă un mai bun marochin din care se fac ghetete, etc.

Ca soiuri, caprele sînt domestice sau sèlbatice; dintre cele domestice la noi trăesce *capra comuna*, iar dintre cele sèlbatice capra nègră, care vara trăesce prin locurile cele mai prăpăstioșe de prin munți, iar iarna se cobórá pe la pólele munților.

Capra de Angora.

Capra din Munții stîncoși.

Cele mai renumite capre domestice sînt: cele de Casimir, și de Angora din Asia.

Pêrul acestor capre este lung și lânos. Capra de Casimir are o lână mai bună de cât cea de Angora.

Din pêrul acestor capre se fac șaluri și covóre cari sînt fôrte scumpe, pe când pêrul caprelor de la noi, se întrebuintează la facerea de trăiști, desagi, etc., cari sînt de o valóre mică.

O capră bună de lapte, trebuie să aibă capul lung, țîțele gróse și moi, pieptul larg, șira spinării dréptă, ochii vioi, gâtul scurt și picioarele tari.

Ar fi de dorit ca și la noi, sătenii cei mai bo- gați ca și cei mai sêraci să se obiçnuescă cu cre- scerea caprelor, după cum sînt obiçnuiți cu cresce- rea altor animale, cu atît mai mult cu cât am vëduț că caprele se întrețin mai ușor de cât oile, atît vara cât și iarna.

V. S. Moga.

CALEA PIERDĂRII

ârciuma «La trei cocori» geme de lume multă, ca în ți de sêrbătore. Intre cei de acolo sînt și sătenii Vasile Săndulescu și Cristea Daniilă, doi prieteni din copilărie, cari îndurase ace- leași nevoi, avusese parte de aceleași bucurii și trăise ca doi frați.

Intre acești doi ómenii se încinse o cêrtă, de credeaî că n'o să se mai sfîrșescă nici odată.

De și Vasile Săndulescu eră mai cu judecată de cât Cristea Daniilă, și îl întrecea cu mult în povețele lui, însă când eră la chef își pierdeă cumpêtul. Mai ales de la o vreme se făcuse țivnos, îi săria țandăra din lucru de nimic. Nu-î mai plăcea nici muncă, nici vorbă bună, nici nimic în sfîrșit — afară de bētură, bine înțeles.

În ȓua cu cêrta cei doi prieteni se întilnise la cārciumă. Săndulescu, ca de obicei, își bea felea cu basamac, cu otravă ași puté mai bine ȓice.

Daniilă ședeă de o parte și privia la hora cea lină ce

se respiră și se strîngea în bătătură. Pe când Săndulescu de zor să-și isprăvescă basamacul, ca s'o ia de-a capul, Daniilă se apropie de el, și, bătându-l încet pe umeri, îi dîse cu voce blîndă:

— Ia ascultă, nenîșorule, nu-ți ajunge cu atîta bătură? O să-ți bei și cămașa . . .

Bătrîni și lumea ce eră în cîrciumă prinseră a ride și a-și da cu cotul. Săndulescu nu dîse nimic de o cam-dată; ci își vedú de golit felea lui. Din când în când aruncă cîte o uitătură vrășmașă spre Daniil, care intrase în vorbă cu alți ómeni.

— Prietenî am fost, răsufli el în sfîrșit; dar prietenia noastră s'a isprăvit, Daniile!

Dniil întorse capul și voi să rîspundă. Cel-l-alt urmă:

— Și dacă vrei să-ți spuî și mai mult, apoi să afli că nu ți-am bîut nici baniî tîi, nici pe ai lui tată-tău; mî în-țelegî? Fac ce-mî place mie, mî . . .

— Facî ce-ți place ție, . . . î rîspunse Daniil; dar tot satul te vede că nu-ți bei numai paralele tale, dar îți bei și mintea și cinstea chiar. Așă e, moș Dumitre?

Săndulescu se înroșise. Spirtul ce-l bîuse lucră puternic. Gîndurile îi veneau unele după altele încurcate, fără șir, și din ce în ce mai ciudate. Dar printre picături, ele spuneau și unele adevăruri. Așă spuneau că și alții sînt bețivi în sat: De pildă, notarul Jumulică, gardianul Cherestea și chiar de fostul primar se alegase. Fusesse dat jos fiind-că se îmbătă în fie care țî de douë orî.

La urmă Săndulescu începù a lovi cu pumnii în masă și cu sticla lui, așă că cîrciumarul voi să-i facă vînt afară.

Săndulescu, drept rîspuns, se repeđi la Daniilă și luându-l de piept, dîse:

— Pe ăsta să-l dai afară că el a început cîrta și mî-a stricat cheful. Haide eși!

Și trage și trage de minténul lui Daniilă, care nu se lasă să fie tîrît ca o otrépă.

Cîrciumarul, vedënd că cîrta o să ia o întorsătură și mai rea, și că o să strice veselia lumii, se așeză între cei doi sâteni și dîse:

— Vinovatul să plece afară, că de nu s'a isprăvit.

Dar de unde? Nici unul nici altul nu voiaú să se misce, se încăpăținase amîndoi, și acum stăteau pironiți locului.

Săndulescu, care abia se ținea pe piciore, scărția din dinți și arăta lui Daniilă pumnii încheștați. Acesta se rugă de cârciumar să-l dea pe cel-l-alt pe brânci afară, ca să se sfirșescă odată.

În sfirșit, cârciumarul împingând pe Săndulescu, îi făcu vînt pe scară; însă cum acesta se ținea rău pe piciore, se împiedică de o tréptă și cădù cât erà de mare la pămînt.

Lumea alergà ca la urs. Între privitori erà și Daniilă, care voià să vadă tôte nădrăvăniile bețivului. Acesta voi să se ridice; dar recădù din nou pe pămînt. Îi fierbeà sângele în trup, și ar fi voit să-și rěsbune de vorbele lui Daniilă; dar nu se puteà sculà. Sătenii rîdeau de se prăpădeau, vedënd încercările zadarnice ale consăténului lor; dar numai lui Săndulescu nu i venià să ridà. În mintea sa turbatà își închipuia că singur Daniilă e vinovat, fiind-că l-a scos din răbdări și pe el, și după aceea și pe cârciumar. Dacă n'ar fi fost cârcotașul de Daniilă, el, — țaran vedut cu ochi bun de cei-l-lalti — n'ar fi acum de risul tuturor, ci ar sta încă la masa din cârciumą, fie și clătînându-se, fie și dormind, fie în sfirșit și beat turtă; dar nu l-ar fi vedut tot satul trântit la pămînt.

— Danii...le! Dani...le!, o să te coste...scump... vorbele tele din cârciumą... mormăi bețivul; dar mormoițul lui fu audit bine de cei de față.

Săndulescu adormi în curînd în prispa cârciumii; și fiind-că ședeà aprópe, căți-và flăcăi se strînseseră împrejurul lui, și luându-l pe brațe, îl duseră spre casă. Pe drum însă, ca să mai ridà puțin pe socotéla lui, îl lăsară jos și începură să-l învîrtescă ca pe un butuc neînsuflețit; iar ómenii se țineau mulțime după el strigând cât le luă gura:

— Uite butoiul fără de fund, uite-l!

Trecuse câte-và ȃile de la cërta celor doi prieteni. Pe unde se întâlneau se ocoleau unul pe altul, și mai ales Daniilă nu voià să mai dea ochii cu Săndulescu, căci își aduceà bine aminte de amenințările bețivului, spuse în ușa cârciumei.

Dar într-o ȃi, cum se făcu, cum se drese, că ei se întalniră din nou. Săndulescu după obiceiul lui neschimbat, erà beat dirj; și să ferescă sfintul de gândurile și de chipul de purtare al unor asemenea ómeni.

O vacă de-ale lui intrase în islazul lui Daniilă și páscea

strașnic, legată de un picior și de un corn cu o funie. Tocmai atunci sosise și Săndulescu, care, cu capul turburat, se aședă lângă un tufan, la umbră. Daniilă veduse vaca din depărtare, și venia s'o alunge din islazul lui; în mână el avea un bețișor. Ajuns aproape de vacă, începù s'o suduie și să dea în ea, spre a-i face mai iute vînt.

Săndulescu îl vedù și-și făcù în minte planul de rēsbunare. Luă un par pe care-l zări pe lângă tulpina tufanului, și veni pușcă spre cel-l-alt. Imprejur liniște adîncă; dór din inima pădurii din apropiere venia din când în când câte un sunet mai scurt sau mai prelungit, din sgomotul ce-l face vîntul, când trece printre ramurile copacilor. Incolo pace bună; dar nu pace ca în sufletul lui Săndulescu.

— Ce dai în vită, mē; orî pe ea vrei s'o bați, fiind-că nu scie de vorbă. Nu ți-ajunge că pe mine m'ai bătut îndestul cu vorba, la cărciumă în tața satului?

— Să-ți fie rușine, omule, că stai la rēcóre și-ți lași vita să-mi pască iarba. Nu te mai gîndesci la nimic; orî bețișorul una scie și una face!

— Eū, bețiv? Și Săndulescu se repeđi la Daniilă cu dinții scrișnind și cu un pumn încleștat, gata să lovēscă. Daniilă se ferì în lături; dar vrăjmașul îl ajunse iute și-l isbi cu pumnul peste nas că-l podidi sângele; și, cum n'avea atâta putere ca bețișorul, și nici n'avea cu ce să se apere voi să fugă. Săndulescu nu se mulțumì cu atît și repeđind parul din tótă puterea, lovì pe Daniilă peste cap atît de tare că bietul om căđù jos și începù să sbiere din tóte puterile.

Indărjitul, vedēndu-l că a căđut, cređù că s'a împedicat de vre-o buturugă, și apropiindu-se, începù să-i care nenocitului cu picióarele și cu pumnii pe unde nemeria.

Sângele se pornì în șiróe din nasul lui Daniilă și nici o putere din lume n'ar mai fi fost în stare să-l oprēscă.

Tocmai în acest moment, pe când Săndulescu sta plecat pe pieptul celui-l-alt și-l sgâria, strigundu-l și suduindu-l, fără să pricēpă că ține în brațele lui un om pe ducă, cobora pe cóstă feciorul cel mic al lui Daniilă.

Vedēnd durerósa priveliște, începu să strige:

— Ce mē, neică Sandule, vrei să omorî pe taica? și de frică începu să țipe și să dea fuga spre sat.

Puteți să pricepeți ce s'a întâmplat pe urmă. Daniilă a murit în islazul lui, tărându-se spre casă. Săndulescu, la ve-

derea grósniceí sale fapte, a fugit; dar a fost prins în pădure, unde l-au legat și l-au pornit la oraș; iar ómenii din sat nu mai pot uitá cá mórtea lui Daniilá, care voise unui prieten binele se datoresce lui Sándulescu, și cá anii de închisóre la Ocná ai acestuia se datoresc numai béuturilor spirtóse, care stricá pe om și-l schimbá într'un dobitoc fárá de minte.

Grig. Teodossiu.

TUDORA (1).

Copilul regăsit.

Pe când Anton, prin inteligență și bună purtare, ajunsese așa de bine, biata mumă-sa întâmpinasă muțime de restrișți și dusesese o viață lórte chinuită, rămâind însá tot-d'a-una onestă și încređetóre în voința cerului.

Puțin după perderea scumpului ei copil, țara románescă și cu deosebire țármii Dunării ajunseserá prada rėsboiului. Trupele inamice veniserá într-o ți de coprinsesera pădurea, și Tudora, își părăsise coliba, fugind în Bechet, la unul din frații tei care și dínsul își lásase cáțunul, unde totul erá prefăcut în cenușá. Dar nici aci nu putú sta mult timp liniștitá, cáci și schela fu năpăditá de Turci, casele arse orí dărmate. În urma unei lupte crâncene, mai toți locuitorii se rėsândisărá. Fratele Tudorei, perđend tot ce aveá, ca sá se susținá fusese nevoit sá intre cu platá la un arendaș Ast-fel Tudora se mutase într'un sat depártat la sora sa, care. de și aveá o casá destul de grea, o primise lórte bine, fiind-cá pe de o parte ținea la dínsa, iar pe de alta acum puteau sá împártășescá amândoué grija creșterii copiilor: viețuiaú dar în cea mai mare înțelegere și se ajutau între dínsele, spre a'și mai alina durerile și perderile aduse prin stricáciunile rėsboiului.

Doué-đeci și trei de ani trecuserá ast-fel.

Pe când cele doué surori erau hotăríte sá nu se mai despartá primirá o scrisóre de la fratele lor, care le însciința cá, de la închierea pácii, ce întorsese în sat, își făcuse din nou casá, își măritase fata se avusese și cá acum, rămâind singur, lárá nici un ajutor și într-o vírstá cam înaintatá, doriá ca sora sa Tu-

(1) Veđi No. 45 și 46.

dora să vină a locui în sat la dînsul și ai îngriji de casă. Ea dar se întorse lîngă Bechet, unde o și trăgea inima să se întorcă.

Peste câte-vă dîle, prima'î dorință fu să vadă surpăturile colibeî, în care petrecuse nisce anî atît de fericiți cu răposatul ei soț și cu iubitul ei Anton, dar mai ales doriă să dea peste copaciul în care pusese frumoșa iconă a Sfintei-feciore, lăsată acolo cînd cu fuga'î neașteptată.

O. Dîmne, cîte schimbări nu se făcuseră de atunci ! Poteca ce ducea la colibă nu se mai vedeă de iarbă și hățîșuri. Puieți și tufele erau înlocuite de trei tagi înalți, ale cărora ramuri se întindeau în depărtare. Frumoșii stejari, pe care îi căută ca pe nisce vechi cunoscințe, nu mai existaî de cît în a ei amintire. Nu mai rămăsese nici urmă, nici sem după care să pôtă cunoșce locul unde îi fusese biata colibă. Acastă parte de pădure devenise un stuf ne mai străbătut. Cu tôte astea, Tudora stăruî îndelung ca să dea peste copaciul sub care odinioră vîrsase atâtea lacrimi. Afundându-se în lesele de mărăcinose, cercetă toți stejarii de a rîndul, creșînd că, dacă icona n'ar mai fi acolo, totuși scobitura, rămânînd deșartă o va face se cunoscă trunchiul în care o aședase. Totul fu în deșert : obosită și descuragiată, ea rămase pe gînduri și ne sciind ce să mai facă.

— Cum veți și dumneata, îi dîse un bătrîn pădurar (cărui îi descoperise cauza durerilor ei), stejarul ăla de bună-semă că nu se mai află aici. Într-o pădure, copaciî bătrîni dau pasul tinerilor lăstari, precum în sat tineretul iea locul bătrînilor. Dumneata astădî te mirî de pădure cum m'am mirat și eu cînd, după o lipsă de cincî-spre-șce anî m'am întors în sat. Câți erau încă copii, pe cînd luarăm fuga de frica Turcilor, la întorcerea noastră erau bărbați în tötă firea ; dintre părinți de familie, pe care îi cunoscusem în puterea vîrstei, unî ajunsese bătrîni neputincioși, alții se duseseră mormînt. Totul trece pe acest pămînt, dar omeni și mai răpede de cît copaciî. Aici jos nu avem nici o locuință statornică : numai fapta bună rămîne și ne pregătesce în cer o viață fericită.

Bătrînul se depărtă, și Tudora încetă cu totul de a mai căuta stejarul.

Anton Frunzenu locuia la ore-care depărtare de satul unde ședeă Tudora ; dar atît satul cît și pădurea făceaî parte din domeniul pe care îl cumpărase dînsul. Într-o dîi, se duse acolo ca

să împartă țărănilor lemne pentru iarnă, căci pădurea fusese foarte neîngrijită și era plină de uscături. Ca să cunoscă apoi oamenii și să-l cunoscă și pe dînsul, ca nou proprietar, găsise de cuviință să fie de față la tăiere, pentru ca împărțirea să se facă în chipul cel mai nemerit și să se încredințeze dacă fiecare sătén își primesce pe deplin partea lui. Spre acest scop, adunase pe toți părinții de familii și dedese fie-căruia câte un copaciū. Fratele Tudorei neputînd veni singur, trimese pe sora sa în locul lui. Întîmplarea făcu ca lui să-i vie tocmai stejarul de care se redimase Anton. Când îi veni rîndul la chmare, Tudora se înfățișa îndată.

— Te rog, domnule, să-l ierți, dise ea, dacă n'a venit chiar el, că e bolnav și nu se pôte scula din pat ; dar eu îi sînt soră și m'a însărcinat să-i țin locul.

D-lui Frunđenu nici că-l trecea prin minte că această hêtrână era însăși mama sa; ea și mai puțin visă că bunul domn, pe care îl vedeă plin de sănătate îmbrăcat cu haîne de postav subțire și purtând în deget un inel cu diamante, putea să fie copilul ei. Fără a o cunósce, lui Anton Frunđenu i-se făcu milă de dînsa și îi dete chiar acel stejar uscat, a căruî tulpină abia se mai ținea în pămînt.

Pădurarul, vedînd acêsta' fu de părere că i se putea dărui un mestécăn iar copaciul acela să-l fi păstrat pentru curte și oamenii casei, orî pentru dîge de buți. D-l Frunđenu după ce se uită lung la pădurar, îi rêsponse că nu e omenos să se dea sârmanilor numai ce este rêu și de lepădat, mai cu sémă că hêtrâna aveă și pe fratele sêu bolnav. Ceva mai mult : el ordonă argaților să taie în bucăți tulpina, să le încarce și se le ducă în bătătura femeiei, cu căruțele pădurii. Vorbînd ast-fel cam cu supărare, se depărtă repede, ca să nu mai audă mulțumirile Tudorei, care, plină de bucurie și de recunoscînță, luă calea către sat, nerăbdătore de a însciința pe fratele sêu despre acêstă binefacere a noului lor proprietar.

Se împliniau acum două-deci și șese de ani, de când mama și fiul se veduseră pentru cea din urmă oră, tot în pădure unde se întîlniau fără a se cunósce. Era să se despartă iarăși, pentru tot-d'a-una, dacă Dumnedeu n'ar fi făcut alt-fei.

Doi lemnari începînd să râteze de la rădăcină, tulpina cădu jos cu un sgomot spăimîntător. Tăitorii, care se dedeseră la o parte, se apropiară de dînsa ca s'o despice.

— Minune ! strigă ei d'o-dată, minune ! Ia veniți cu toți de priviți !...

Trunchiul se despicase și, despicându-se dintr'însul o bucată de cōjă, în locul ei vedură icōna Sfintei-feciōre, pe care Tudora în deșert o căutase atâtea zile. Văpselile își păstrasera tot lustrul și vioiciunea, iar marginile'î aurite, care străluciau la rașele sōrelui, semănau cu un cere luminos. Tăitori'î erau tineri: nu sciau nimic despre vechia istorie a icōnei.

— În adevăr, diceau ei nu mai înțelegem nimic ! Cum se pōte ca frumoasa icōnă să se alle înăuntrul copaciului ? Suntem foarte siguri că nu eră nici o crăpătură în cōjă, căci eră acoperită de mușchi : asta e o minune dumnezeiasca !

Și cu tōte astea e prea lesne de înțeles, rēspunse d-l Frunđenu. Se vede că vre-un om cuvios o fi lăcut o scobitură în trunchiul stejarului și o fi așeșat aci icōna; apoi, după mulți ani, precum se întâmplă adesea, cōja, în creșterea ei, s'o fi împreunat, acoperind ast-fel icōna.

Abiă rostise însă aceste vorbe, și îndată își schimbă fața, iar mâna care ținea iconița îi tremură cu putere.

— Da, strigă el e o adevărată minune !

Și fu nevoit să ședă pe un trunchiū, ne mai putēndu-se ținea, căci uitāndu-se mereū la icōnă, o întorsese și pe dos, unde citise aceste cuvinte :

«In anul mântuirii una mie șapte sute nouē, la 15 Septembre, vedūi pentru cea pin urmă oră, subt asest copaciū, pe unicul meu fiū Anton, în virstă de cinci anișori și trei lunē. Dumneđeu să veghizeze asupră'î orē unde s'o află, iar pe mine să mă mângăie, precum a mângăiat o dîni-ōră pe Maria-feciōra la picidorele cruciū.

«Eū, mama lu' cea mult doritōre.

«Tudora sin Toma».

O cugetare, repede ca fulgerul, îi trecuse prin minte. «Eū eram acel copil perdut : numele, anul, ziua, totul arată acest adevăr. Mama mea așeșase icōna în vechiul stejar !»

Eră încă cufundat în cugetare, când vedū pe bētrāna venind spre dînsul. Biata femeie așteptase pe o vecină, cu care eră să se întōrcă la sat, când d'o-dată vestea descoperirii unei icōne într'o tulpină de copaciū, sburānd din gură în gură, ajunsese pînă la dînsa. Se întōrse dar repede înapoi.

— O, domnule, strigă ea, a mea este iconița. Te rog ferbinte înapoiază-mi-o. Numele meu trebuie să fie în dosu-i că răposatul preot, după rugăciunea mea, l-a scris chiar cu mâna lui împreună cu alte vorbe. O, Dómne, adause ea plângând și privind lemnul, iată copaciul la umbra căruia Antonică al meu dormiă pentru cea din urmă óră atât de dulce și de liniștit, mai înainte de a fi fost smuls iubirii mele! De atâtea ori, de la întórcerea mea, am trecut pe lângă tulpină fără s'o mai pot cunósce! Antóne, Antóne, scumpul meu copil! Mai dedeiu o dată peste locul unde te-am văđut; însă pe tine, va! pe tine... nu te-oiú mai vedeá în astă lume! De ce n'am avut cel puțin trista mângăiere să te pot plânga măcar și mort, cum plâng acum pe sfărîmăturile stejarului?!..

Și un șiroiú de lacrămî ferbinți o împedică de a mai vorbi.

D-l Frunđenu, cu totul mișcat că descoperise în dosul icónei numele mumei sale, fu uimit de o bucurie amestecată cu milă, când recunoscú în biata bėtrână. Inima-l înduióșată nu-și mai putea opri simțirile ce-o mișcaú. Eră cât p'ací să se arunce în brațele ei și să strige: «tu ești mama mea și eú fiul tóu!», dar o cugetare repede îl oprise, căci o bucurie atât de vie și atât de neașteptată putea s'o ucidă. Decí avú grijă s'o pregătéscă cu încetul. Luând-o de mână, îi vorbi despre fiul pe care îl plângea, îi dete a înțelege că ar fi pré cu puțină să-l afle, îi spuse apoi că el îl cunósce, și că i-l va aduce. În urmă, văđend'o nerăbdătoare să afle totul și ne mai puténdu-se ținea el însuși ڊise:

— Eú sînt, eú sînt Anton al dumitale!

— Dumneata, domnule? dumneata ești!

Și buna mamă căđu în brațele fiului ei ca leșinată, ne mai puténd rosti o singură vorbă. Ast-fel rămaseră îndelung îmbrățișați, și toți cei de față fură mișcați pină la lacrămî de acéstă împrejurare, aprópe de necređut.

— Buna mea mamă, ڊise Anton. Dumneđu ți-a ascultat urările căldurose ce făceaí pentru fericirea mea, când puseseși să se scrie pe icónă aceste cuvinte. Da, el a fost pretutindení cu mine, și pretutindení m'a încárcat de bine-cuvántările lui. Dumneđu însă te-a mângăiat și pe dumneata, precum a mângăiat o diniórá pe Maria-fecióra: ți-a înapoiat copilul, sculându-l ca dintre morți și aducéndu-ți-l viú nevătámat. Subt acest copaciú ne despărțișe, și tot lângă dînsul ne unesce. El a păstrat acéstă

icónă neatinsă sub cõja stejarului, ca sã ne cunõscem printr'însa, în ñiua când erã sã ne vedem iarãși. Ast-fel ne-a arãtat cã el ne îndreptã tõte întîmplãrile vieții în chipul cel mãi priincios, pentru fericirea nõstrã.

— Da, rãspunse Tudora, așã a și fãcut. Te-a rìpit d'o-camdatã dorului meũ, fiind-cã, printr'o iubire peste mèsurã, nu ți-ași fi da to crescere destul de bunã. Acum te înapoiazã inimei și bẽtrãneților mele, ca sã-mi fii mãntuitor în cumplita scãpẽtare în care mẽ aflu, și îngerul apãrãtor al acestuĩ nenorocit ținut. Tõte faptele luĩ Dumneðeu sînt fapte de întelepciune: bine-cuvîntat fie numele luĩ!

Toți țãranii, strînși împrejur, le împãrtãșiau bucuria și bine-cuvîntãu pe Dumneðeu din adãncul inimilor.

Atunci Anton trimise un pãdurar sã spunã frateluĩ Tudorei cã ea nu se mãi întõrce a casã pînã a doua-ñi, când o se mergã sã-l vadã împreunã cu fiul ei. Bẽtrãna asemenea rugã pe vecinã sã îngrijescã de bolnav și, dupã ce se aproie trãsurã, Anton îi ajutã sã se urce sus, se așeðã lîngã dînsã și o duse la casele luĩ.

Aci nouĩ bucurii așteptãu pe Tudora. Ei erã rușine sã se a-rate cu umilitele-ĩ hafne înaintea nurorii; însã Anicuța, bine-crescutã și cu inima nobilã, fãrã sã mãi iea sãma la vestminte, într'o asemenea împrejurare, alergã cu brațele deschise înaintea bẽtrãnei, o primi în modul cel mãi cãlduros și se bucurã fõrte cã putea strînge la inimã pe muma scumpuluĩ ei soț. Apõ, când îi înfãțișã pe copilașii Dimitrie și Maria, bunĩ și întelepți ca nisce îngerĩ, când amãndoĩ alergarã cu bucurie la dînsã, ñicẽndu-ĩ «bunicã», biata temeie rãmase uimitã de atãta fericire.

— Astãði chiar, ñiceã dînsã, eram în prada celei mãi cumplite mãhniri, și acum iatã cu mult mãi fericitã de pe cãt eram de nenorocitã. Nicĩ un mãi pot spune ce simț... Nu pot de cãt sã plãng și se mulțumesc luĩ Dumneðeu, care' dupã suferințe, ne trimite asemenea bucurii în astã lume.

A doua ñi, d-l Frunðenu, punẽnd caii la trãsurã, o luã sã mergã a vedẽ pe unchiul sãu. Tudora rãmase la fratele ei pînã la deplina-ĩ întremare și, dupã aceea, se duse sã locuiascã la Anton, care, împreunã cu soția luĩ, stãruĩ din tõte puterile s'o aibã lîngã dînșii. Ei nu uitarã sã asigure o viațã fericitã frateluĩ și surorii Tudorii, cãci aveã inimĩ îndurãtõre și erau destul de luminați ca sã nu se rușineze de sãrãcia rudelor. Intr'o ñi invitarã pe toți ai familiei la dînșii și le deterã un ospãț strãlucit,

unde Tudora fu pusă în capul mesei. Bieții oameni erau încântați de buna-voință și de iubirea ce li se arăta: lacrimii de mulțămire le înecați ochii.

Cu această ocaziune, Anton și Anicuța îi întrebară cu de-amănuntul despre nevoiele fie-căruia, le deteră ajutórele cuviincioase nu numai pentru trebuințele de totă ziua, ci și pentru ca să ajungă la o viață mai bună și mai lesnicioasă.

Iconița Sfintei-Iecióre rămase agățată în sala cea mare a d-lui Frunzenu, ca amintire despre cele întâmplăte; și fie-care, privind-o, prea înalță pe Dumnezeu pentru părintesca-i bunătate.

CULTURA GRĂULUI

ntre plantele ce se cultivă mai cu sémă pentru hrana omului, în locul întâiu vine grăul, din care se face o pâine bună, sănătósă și tot odată este cea mai nutritóre.

Clima. — Grăul este o plantă rustică și crește la noi în țară; reușita varietăților de grău atárnă fórte mult de climă.

În general grânele cari au bob tare (dur) cer tot-d'a-una o climă mai caldă de cât grânele cari au bobul fraged.

La noi în țară grăul alb reușese mai bine în Muntenia de cât în Moldova.

*

Varietățile de grău. — Soiurile sau varietățile de grău cunoscute pînă astăzi trec peste două sute.

Varietățile de grău cari se cultivă la noi în țară sînt următórele:

Grăul *românesc* sau grăul *bătrân alb*, și *roșu*, grău *Ghircă*, grău *Arnăut*, grău *Sandomirca* și grău de *Banat*.

Grânele albe sînt cele mai căutate, pentru că din făinalor se face o pâine albă. Din grău roșu se scóte o făină puțin cam galbenă, însă pâinea este bună și sănătósă.

Când bobul de grău se póte tăia cu dinții în două, și tăetura este albă și mălăiață, acest soiú de grău este *móle*. Când bobul de grău se taie anevoie, și fața tăeturei este cam negricioasă, acest soiú de grău se dice *tare* sau *sticlos*.

Soiurile de grău după timpul seménării se mai împart în

grâne de toamnă sau de *primăvară*. Grâul de toamnă are bobe mai mari; paiul ca și foile sînt mai mari ca la cel de primăvară, asemenea și recolta este tot d'a-una mai bună. La noi în țară grâul de primăvară se cultivă mai mult în părțile muntoase ale țării, căci la șes reușește foarte greu.

După spic, sînt grâne cu mustață și fără mustață cari se mai numesc și tunse.

*

Modul de creștere. — Grâul semănat în condițiuni favorabile răsare între 5 și 6 zile. Când dă frigul, creșterea încetază spre a putea începe iarăși când temperatura mijlocie a zilei are plus 5 grade. Grâul înflorește în clima noastră la o căldură mijlocie de plus 16 grade. Inflorirea nu ține mai mult de 2 pînă la 3 zile.

*

Pămîntul. — Cea dintâi condițiune a pămîntului în care se sîmănă grâu, este ca să aibă o umezdelă potrivită pînă la legarea grăului.

Pămînturile de aluviune puțin argilose sau siliciose sînt tot-d'a-una cele mai bune pentru cultura grăului. Asemenea și pămînturile argilo-calcarose și calcare siliciose sînt excelente pentru cultura grăului.

Îngrășămintele. — Dintre îngrășăminte, cele mai bune sînt cele cari copriind mai mult *azot*, fiind-că azotul este elementul care înmulțescă cățătimea glutenului, care este substanța hrănitore, și micșoréză amidonul.

De aci se pôte deduce că pămînturile îngrășate cu orî-ce îngrășămînt înmulțesc glutenul și greutatea grăului, pe cînd pămînturile neîngrășate și sărace micșoréză greutatea grăului.

Cultura pămîntului. — Grâul cere un pămînt bine lucrat, și curățit de orî-ce burueni vătămătoare.

Pentru grâu se fac trei arături, mai cu sîmă cînd grâul se sîmănă într'un loc care s'a lăsat ogor; arătura întăia se face în Maiu sau Iunie, a doua arătură se face în Iulie, și a treia cînd se sîmănă grâul.

Plantele după care se pôte semăna grâul sînt: mazărea, bobul, mazăriche, precum și după trifoiu. *Este o greșală neertată a se semăna grâu după grâu*. În miriște ar trebui să se semene o plantă prășitoare ca porumbul etc., iar în porumbiști ar trebui să se semene orz sau ovés etc.

*

Timpul semănatului. — La noi în țară semănatul grâului începe de comun de la 15 August st. v. și ține pînă la 15 Noembrie aprópe, dacă timpul e frumos.

Atât grânele semămate de timpuriu, cât și cele semămate mai târziu, dacă sînt semămate în pămînturi bune, și bine preparate sînt roditóre. Reușita grâului semănat târziu atárnă în mare parte și de iarnă, după cum este cu zăpadă sau fără zăpadă. Grâul este bine a se semăna mai de timpuriu de cât prea târziu. Mai nainte de a se semăna grâul se văruesce sau se stropesce cu apă, în care s'a topit (disolvat) piatră vînată: un chilogram piatră vînată la o sută litri apă. Când grâul se stropesce se amestică bine cu o lopată, ca fie-care bob să fie udat. Grâul văruiat, sau stropit cu apă care cuprinde piatră vînată, trebuie semănat cel mult a doua ți, ca să nu încolțescă. Dacă nu se va puté, trebuie luate măsuri ca să se usuce.

Cătătimea de sémînță ce se sémînă la hectar este de la 125 pînă la 250 de litri. Când grâul se sémînă cu mașina în rînduri se pune 100—150 litri sémînță, fiind-că se póte semăna și astupă de o potrivă.

Grâul de comun se sémînă mai rar de cât prea des, fiind-că înflorește mai bine; când se sémînă prea des, face paiu mic și bóbe puține. Grâul semănat prea des înflorește mai puțin, și vara rașele sórelui nu ajung pînă la partea de jos a paielor, de unde se póte vedeà că paiete rămân verđi și fórte fragede, ast-fel în cât la cea mai mică suflare de vînt se culcă tot grâul la pămînt.

După ce grâul s'a semănat, locul se grăpéză și pe urmă se tăfălugesce.

*

Lucrările de întreținere. — Primăvara îndată ce s'a svîntat, se grăpéză locul cu o grapă cu dinți de lemn ori de fer. Scopul grăpatului este ca să se mărunțescă scórța pămîntului.

Dacă s'ar întâmpla ca grâul să fie prea des, atunci grăparea trebuie să fie mai energică, ca să se póta smulge din rădăcină o parte din semănătură. Dacă grâul semănat de timpuriu s'a întâmplat ca să crească înalt, se póte pasce cu oile tómnă sau primăvara când pămîntul s'a svîntat.

În pămînturile nelucrate semănăturile de grâu de multe

orî se umplu de burueni; primăvara prin Aprilie sau Maiu trebuie plivite. Plivitul se face de către femei și copii. Când printre grâu a răsărit și secara, trebuie smulsă când i-a dat spicul, în cazul acesta se dice că grăul se secăresce.

*

Bóbele grăului. — Intre bóbele grăului mai vătămătóre sînt:

1) **Rugina.** — Acéstă bólă atacă paiul, foile și bóbele. Atât gránele vărute ca și cele ne vărute sînt atacate de rugină.

Causa acestei bóle este rēcêla și negurile de prin luna lui Maiu.

2) **Tăciunele.** — Atacă bóbele grăului pe din afară. Tăciunele înegresce făina și o distruge. Când grăul este atacat de tăciune, înainte de a se măcină, trebuie să se spele, iar înainte de a se semănă, trebuie să se văruiască.

3) **Malura.** — Acéstă bólă atacă bobul pe din năuntru, sub formă de materie nêgră, puturósă. Gránele malurate nu pot să fie întrebuițate la facerea unei pâini bune la hrana omului. Deosebirea bóbelor atacate de cele neatacate, se face prin *ciuruire și spēlare*.

Tăciunele și Malura, provin tot din cauza timpului rece și umed din luna lui Maiu și Iunie.

*

Recolta grăului. — Atárnă în mare parte de la timpul semănatului, de la natura și starea locului. De regulă în Muntenia recolta grăului începe cam de la 20 Iunie st. v.

Grăul secerat mai în pripă dă în tot-d'a-una mai multă făină de cât grăul secerat prea copt.

Grăul se seceră cu secera, cu cósă împedicată și cu mașina de secerat. Grăul secerat se face snopi, cari mai pe urmă se clăesc. Pentru clăit se caută ca locul să fie ceva mai ridicat, ca la cas de plóe, apa să se scurgă și să nu stea sub claie ca grăul să se strice.

După ce seceratul s'a gătit, grăul se duce la arie unde se fac șire sau stoguri, și se păstrează pînă când se treeră.

Treeratul grăului. — Grăul se bate cu îmblăciū sau se póte treeră cu cai orî cu mașina de treerat cu vaporî sau cu mașini.

După treerat, grăul se cerne cu ciurul sau se vîntură cu mașina de vînturat, după aceea se pune în magazie, unde se păstrează pînă când se vinde.

În magazie grâul este atacat de gărgărițe și ca să se pótă stîrpi în cât-vă aceste insecte, grâul trebuie să se dea mai des la lopată sau să se vîntură, cu modul acesta se mai aerișese și se mai curăță de praf. Grâul ca să se curețe mai bine de secară, se dă la Trior.

Producțiunea la hectar. — Producțiunea variază după calitatea pămîntului, așa, pămînturile sărace pot să producă de la 6 pînă la 8 hectolitri, pămînturile bune de la 16 pînă la 20 de hectolitri, și pămînturile roditóre de la 30 pînă la 40 de hectolitri.

*

Intrebuințarea grâului. — Din făină de grâu se face o pâine gustósă și hrănitóre. Mai înainte de a măcină grâul, e bine ca să se ciuruiască sau se vîntură cu mașina ca să se curețe cât se va puté mai bine de praf; sau dacă se va puté e mai bine grâul ca să se spele, apoi să se usuce și după aceea să se macine.

Făina de grâu se póte amestecă și cu făina de orz, de ovéz, de fasole sau mazăre, de cartofi, porumb, (mălaiu) pentru facerea pâinei.

Paiele după treeratul grâului se fac șire și se păstréză pînă când se dau vitelor și mai ales când este ger. Paiele de grâu de o calitate bună le mănâncă caii, boii și oile, paiele de și nu îngrășe animalele, însă le întreține într-o bună stare. Paiele tocate și amestecate cu sfeclă, sau cu alte rădăcină verđi, și lăsate să stea 24 de ore, sînt o bună hrană pentru tóte vitele de muncă. Paiele se mai întrebuințéză și pentru ascernutul vitelor.

Grâul de primăvară. — Se sémănă cât se póte mai de timpuriu primăvara, de aceea locurile trebuiesc arate odată de cu tómnă, și primăvara înainte de semănat să se are pentru a doua óră, apoi se sémănă grâul. Grâul de primăvară cere aceleași lucrări ca și cel de tómnă.

V. S. Moga.

VORBE VECHI

Pavăza cea mai bună a ómenilor este virtutea.

DIN RĂȘBOIUL INDEPENDENȚEI

Intrarea Românilor în Vidin.

IMPĂRȚIREA PREMIILOR

Distribuirea premiilor la școlarii din comunele plăși Neajlov-Glavacioc, județul Vlașca, s'a făcut la școala din comuna Obedeni.

Comuna Obedeni actualmente proprietatea d-lui Mitică Chiroviei, are un frumos local de școală făcut de d-l G. Nicolescu mare proprietar.

Serbarea incepe în prezența d-lui Gheorghe S. Coșoi sub-prefectul plășei Glavacioc-Neajlov, prin o lungă, frumoasă și atrăgătoare cuvintare ținută de onor. revisor școlar d-l Gheorghe Popescu Ciocănel.

După terminarea discursului, corul de elevi și eleve în număr considerabil, sub-conducerea învățătorilor, Florescu din comuna Rôta, a preotului învățător N. Stănculescu Obedeni, Stan Dobrescu și Teodorescu Vida Furculesci, preotul învățător suplinitor M. Popescu Vida Cartojani și Dobre Nuțenu Uesci-Golésca, a cântat imnul național «Trăească Regele» acompaniat de armonioasele intonații de instrumente ale vestitei orchestre Toma Brică din comuna Vida Cartojani.

Al doilea discurs a fost al d-lui învățător Găstenu.

Al treilea discurs l'a ținut preotul Stănculescu, învăț. școlii Obedeni.

Distribuirea premiilor s'a făcut de d-l revisor împreună cu d-nii primari ai comunelor respective.

D-l G. Nicolescu însoțit de d-na Nicolescu, a distribuit costume de haine și bani.

Este aproape de necreșut sacrificiile ce face d-l G. Nicolescu pentru întreținerea școlii fondată de d-sa în această comună.

Decimii de mii de lei a cheltuit pentru construcția acestui local, al primăriei și al oficiului Telegrafo-poștal.

Asemenea d-l Căpitan în retragere Balasache Manolescu și d-na Manolescu, soția d-sale, au dăruit o sumă de obiecte.

A venit apoi rîndul școlii Merenii-de-jos, Crevenicu-Mare și Vida Cartojani al cărora învățători sînt distinși: d-l Mandricel, decorat cu bene-merenti, d-l Spănicănu și preotul Mihaiu Popescu.

A. C. Groza.

Serbare școlară

În ziua de 21 Maiu a. e. din inițiativa unui comitet compus din d-nii: D. Zoican primar, Gr. Sitariu perceptor, Preotul I. Popescu învățător și sub-semnatul, s'a dat o reprezentație de elevii școlii Balta, județul Mehedinți.

Sa reprezentat pesele: 100 ani.

M. I. Bălănu.

Notar, Balta, Mehedinți.

ADRESE CĂTRE REDACȚIE

Te aplaud frumoasă revistă «Albina.» Îți urez succes bun la greaua sarcină ce dorește a o îndeplini.

Costică C. Dimitriu.

Com. Slobozia.

*

Doresc «Albinei» viață lungă, iar celor ce o cultivă cu îngrijire curaj în întreprinderea începută.

P. Danalla.

A P E L U R I

Cercul cultural «Tudor-Vladimirescu» din jud. Brăila, rîgă respectos pe toți onor. d-ni autori și pe persoanele caritabile, să bine-voiască a donă cărți, pentru biblioteca acestui cerc.

Cărțile se vor trimite pe adresa dirigintei școlii, din comuna Romanul, jud. Brăila, prin gara Muftiu, pentru biblioteca cercului Tudor Vladimirescu.

Comitetul.

* * *

In comuna Gorneuți din pl. Cloșani jud. Mehedinți, s'a deschis o bibliotecă școlară. Domni autori și librari de cărți sînt rugați să bine-voiască a ne dăruî din cărțile d-lor.

Ión I. Iliescu.
Învățător, Mehedinți.

I N F O R M A Ţ I U N Î Ş C O L A R E

Concurs pentru solvenți în internatele liceelor.

Tot-d'o-dată cu concursul pentru bursieri, se va ține concurs și pentru solvenți, acesta însă numai în cazul când, pentru un internat numărul cererilor concurenților români pentru locurile de solvenți va întrece numărul de locuri disponibile în internat

Solvenții sînt datori să presinte numai actele de naștere, vaccină și studii; iar condițiile de vîrstă pentru ei rămân tot aceleași ca și pentru bursieri.

Uniforme și obiecte cerute internilor.

Orî-ce candidat admis în internat va trebui să-și procure obiectele:

6 cămăși de zi, 4 cămăși de noapte, 6 guleri, 6 perechi ismene, 12 batiste, 12 perechi ciorapi, 2 halate, 4 prosope, un sac de pânză albă, lungimea de 50 cm., lărgimea 40 cm., o pereche papuci, peptene rar și des, perii de cap și de cisme, săpun, vacs, prafuri de dinți, ace, ață, etc., 3 perechi de cisme, 15 lei deposit pentru stricăciuni și altele, despre care se va da socotelă la finele anului.

Uniforma școlii obligatore pentru toți elevii, a bursierilor liceului internat din Iași, e plătită din cheltuelile liceului.

Taxele solvenților.

Elevii solvenți din liceul internat «Costahe Negruzzi» din Iași, plătesc o taxă de 1.000 lei anual: la intrarea în școlă, la 1 Seprembrie, presintă chitanța pe suma de 500 lei depuși, pe sîma ministerului cultelor și instrucțiunei publice, la administrația financiară a județului unde își au reședința, și la 1 Februarie plătesc, la aceeași administrație financiară, restul de 500 lei, înaintînd chitanța direcțiunei liceului. (Ceî din cele-l-alte internate plătesc 600; 300 lei la 1 Septembrie și 300 lei la 1 Februarie).

Pentru școlile normale de institutore.

— Conform art. 34 din regulamentul pentru admiterea internelor în școlile normale-primare, se publică mai jos lista de obiectele trebuîtoare pentru instalare, ce urmîză să aducă cu sine candidatele cari vor fi primite ca interne în școlă normală de institutore din Iași:

6 cămăși de zi, 4 cămăși de noapte, 6 perechi pantaloni, 4 capoțele, 4 fuste albe, 6 tulpănașe albe de cap, 12 batiste, 12 perechi colțuni (ciorapi), 4 pro-

sópe, 3 prostiri (cërşafuri) de ogheal (plapomă), 3 prostiri de saltea, 6 fețe de pernă, 8 metri de pândă albă, o fustă de flanelă, o pereche jambiere de lână neagră, pentru iarnă, 2 șorturi negre după model, 2 rochii de uniformă, o pereche șoșoni, o pereche galoși de gumă, 2 perechi de ghete, o pereche papuci pentru pat, o jachetă neagră, gresă, pentru iarnă, nu șal negru de lână, un oghial (plapomă), o saltea de lână, cu o lungime de două metri, 2 perne, o acoperitură de paț după model, o pătură de flanelă de pus iarna d'asupra plapomei, o casetă coprinđend: un pieptene rar, un pieptene des, o perie pentru dinți, un săpun și un burete pentru spălat, prafuri pentru dinți, ace, ațe, bolduri, spelci (ace pentru cap), fôrfecî, cuțitaș, degetar, mănușe de spălat, o perie pentru haine, o perie pentru cap, un mindir de paș, o violină.

Conform art. 34 din regulamentul pentru admiterea internelor în școlile normale-primare, fie-care elevă va depune, la intrarea sa în școlă o cauțiune de 20 lei pentru stricăciunile ce eventual ar face în internat.

Tóte albiturile vor fi marcate cu cernelă chimică, cu numele și pronumele întreg al elevei.

Cele-l-alte obiecte cari nu se pot însemnă direct cu cernelă chimică, vor fi marcate prin ajutorul unei bucățele de șiret alb, care se va còse pe șal, rochie, jachetă, galoși, etc., după ce se va fi înscris pe el numele și pronumele elevei.

Pentru școlă «Principele Ferdinand»

— Conform art. 34 din regulamentul pentru admiterea internelor în școlile normale-primare, se publică mai jos lista de obiectele trebuitoare pentru instalare, ce urmază să aducă cu sine candidații cari vor fi primiți ca interni la școlă normală de învățători «Principele Ferdinand» din Bérlad:

6 cămăși, 6 perechi ismene, 12 batiste, 12 perechi colțuni, 12 perechi obiele, o perie pentru cap, o perie pentru haine, 2 peri pentru vacs (una mare și alta mică), un pieptene, 4 prosópe, 4 șervete, o pereche papuci pentru pat, un sac de pânză pentru lîngerii, 2 perne, o plapomă (ogheal), 3 prostiri pentru pat, 3 prostiri pentru oghial (plapomă), 6 fețe pentru perne, o cutie cu compasuri, o perie pentru dinți, un săpun și un burete pentru spălat, ață, ace, un cuțitaș, o lădiță pentru ținut efecte și cărți, o vióră, cauțiunea de 10 lei pentru stricăciunile ce eventual ar face elevul în internat, radiere, condee, creioane, penițe, hârtie, cernelă.

MULȚUMIRI

Epitropia Bisericeii din Letea, jud. Bacău, aduce cele mai vii și respectóse mulțumiri, prea onor. și prea cucernicului Preot, *Cosma Moșescu* din Brăila, pentru marea bună voință ce a avut a trimite din operele sale, bibliotecei dișei Bisericeii, mai multe volume.

C. Borcea.
Paroch, Iconom.

*

Cu ocașiunea distribuirei premiilor la finele anului școlar 1898—1899 la elevi și elevele acestei școli, d-l Ión Cirișanu, proprietarul moșiei din acéstă comună, a bine-voit a contribui cu cărți în valóre de lei 30.

Sub-scrisul în numele școlei și în numele elevilor aduc cele mai vii mulțumiri, pentru acéstă faptă vrednică de totă lauda și demnă de imitat.

Ilie Popescu.
Invet.-dirig. StefeacI, Prahova.

Apel către Preoți și învățători asupra albinăritului la noi în țară

Sînt aproape 7 ani de când omenii de stat ai țării noastre au prenumărat între numeroasele întreprinderi economice și cultura stupăritului. În scopul ca această bogăție națională să-și ia avântul de odinioară guvernul a venit cu un proiect de lege prin care a cedat 223 Hectare de pământ din proprietatea statului, jud. Roman, pentru a se înființa o stupină model, cu condițiune ca acela care s'ar obliga să înființeze o asemenea stupină să primescă un număr de elevi pe a sa cheltuială ca să studieze cultura albinelor.

Onor. Minister al instrucțiunii publice trimete în fie-care an din fie-care județ câte un învățător, care să se inițieze în această cultură.

Un domn învățător Begnescu, din comuna Petrele jud. Vlașca a înființat iarăși o stupină, unde în vacanțiunii tinerii învățători merg să asiste la o cultură sistematică.

Dar trebuie să remarcăm un lucru că față cu sacrificiile ce statul face pentru stupina din jud. Roman sporul este prea mic și nu corespunde trebuințelor unei culturi la începutul ei, căci învățătorii, cari au participat și participă la acele cursuri, nu iau inițiativa ca la rîndul lor să înființeze fie-care câte o stupină orî cât de mică. Intrebați de indiferența ce manifestă pentru această cultură, răspund că toți cari au participat la cursuri fie în jud. Roman, fie în jud. Vlașca, au cheltuit banii în zadar cu transportul și cele-l-alte și în schimb n'au folosit nimic, fiind chemați într'un timp de nepotrivit, în luna lui Iulie, când roitul și alte lucrări fundamentale ale apiculturii sînt terminate. Eu cred că acești domni învățători au dreptate.

În Frauța cursurile de apicultură se fac la școala societății în grădina Luxemburgului de lîngă Paris și anume în lunile Aprilie Mai și Iunie, când se pôte studia tot mersul acestei culturi; tot ast-fel se practică în Austria, Germania și alte țări. În Franța și Austria sînt chiar institutori ambulanzî cari în conferințe prin comunele rurale emulând cu cuvîntul și fapta la practica-rea stupăritului.

Cu privire la recolta stupăritului din acest an, avem de înregistrat cele mai triste cursuri. Seceta s'a resimțit puternic și asupra plantelor melifere, căroro lipsindu-le partea zaharosă, albinele au murit de fîme și mulți stupi vor peri ast-lel lipsindu-le provisionile pentru viitor. Situațiunea acesta desastrôsă este aproape unanimă. Probă mulțimea de comunicări, ce mi s'a făcut sub acest raport. Roirea nici în părțile muntîse nu s'a putut face. În consecință învățătorii concentrați la cursuri de apicultură în anul acesta n'au putut folosi nimic și cu deosebire în luna Iulie. Asemenea studii trebuie făcute la timpul cerut de legile naturale, cum de exemplu domnul Druțu face școlă asupra gândacilor de mătase cu tinerii învățători, în acel timp, când cresc vermi și trec prin toate fazele de la crisalidă pînă la gogoși.

Cu ocaziunea conferințelor corpului didactic primar urban-rural din luna Aprilie anul curent, am ținut și eu conferințe asupra stupăritului, pomologiei și culturii legumelor, în capitalele județelor: Mehedinți, Dolj, Olt, Vâlcea, Argeș, Muscel, Dâmbovița, precum și în anii trecuți, fiind autorizat de onor. Minister.

Cu această ocaziune domnii învățători și preoți mi-au atras atențiunea asupra dificultății de a-și procura stupi sistem *Dzierzon*, *Berleschi* și alții din cauza costului prea mare ce reclamă confecționarea lor. Tot asemenea stupul d-lui Muntenescu care costă numai 35 lei și al d-lui Begnescu 24. Ca răspuns eu le-am recomandat stupul meu simplu făcut conform decisiunii congresului apicol ținut în Aprilie 1897 în grădina Luxemburgului, pe care l'am experimentat timp de 10 ani și care costă numai 10 lei singur și 25 lei complet cu albine. Domnii învățători mi-au arătat mai multe modele, toate grele de condus. Stupul meu constă din patru scânduri bine încheiate în cepi și două capace înălțimea de 0.60 c. m.; lărgimea 25 pe 30 sau 35 c. m. Spațiul împărțit în direcțiunea înălțimei în 2 sau 3 părți cu rame mici d'asupra și rame mari de desupt. Pentru avantajul de a fi așa simplu mulți, amatorii mi-au comandat acest stup.

Revenind la mijlocele de care s'ar putea usa pentru propășirea culturii stupăritului trebuie să recunoștem că factorii principali nu pot fi de cât preoții și învățătorii. Acestor luminători ai masei poporului le incumbă datoria ca prin conferințe populare și prin simple consfătuiri să îndemne poporul la practicarea acestei culturi și în conexitate cu aceasta, cultura pomilor și a legumelor.

În anul acesta am ținut multe conferințe prin comunele rurale din județele Argeș, Muscel și Olt, cu ocazia sărbătorilor pentru cantinele școlare. În toate părțile am vădit cu mâhnire o mare imposibilitate pentru toate culturile agricole. La aceea la care am găsit și stupi iam găsit într-o stare miserabilă: stubeie vechi, mucigăite și pline de găuri. La observațiile mele îmi răspundeau că nimeni nu i-au povățuit alt-fel. În ceea ce i-am sfătuit relativ la diferitele culturi, cu deosebire cultura stupăritului, am fost ascultat cu mare atențiune și dragoste. Poporul român inteligent și sirguitor, este susceptibil de orî și ce direcțiune iar da îndrumătorii lui bine-voitori. Rămâne ca noi cu răbdare și iubire să le propagăm neîncetat tot felul de sfaturi utile. În aceasta să luăm exemplul de la d-l Ion Kalinderu, administratorul Domeniilor Coronei, care cu cea mai sfîntă dragoste de neam și ardore de muncă, încurajază desvoltarea tuturilor isvórelor de bogăție națională, prin îndemnurile ce le face.

Terminând, sînt bine încredințat că frații preoți și învățători vor înțelege acest interes comun tuturilor și lucrând în corpore cu toții vom bine merita de la patrie și Dumnezeu ne va răsplăti cu bine și sănătate.

Rămân tratele vostru și coleg.

Ion Petculescu.

Preot.

BIBLIOGRAFIE

D-nii Ilarian Velculescu, director al școlii normale din Câmpulung, Ión I. Teodor, institutor, I. N. Ciocan, institutor, fost revisor școlar, au scos de sub tipar o lucrare intitulată: **pentru românii**. În această carte scrisă pe înțelesul copiilor și locuitorilor de la sate, se găsesc următoarele subiecte:

Satul meu, Un vitelz, Tudor Vladimirescu.

Importanța unei asemenea broșuri populare e netăgăduită, cu atât mai mult cu cât cititorul ademenit de forma ușoră și narativă a bucăților, își poate și singur însuși, tot ce-i poate folosi vieții și scumpei noastre țări.

Cererile se vor adresa d-lui Ión I. Teodoru, str. Fracmasoni. 68, București, sau d-lui I. N. Ciocan, Institutur școlii No. 16 de băieți, Visarion, București.

POȘTA REDACȚIEI

D-lor *C. Niculescu, M. Fănică, Drămbă N., Gr. Todiriță, C. G. Cârtescu, V. V. Mareș*.—S'au primit articolele d-văstră. se vor citi.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI

Pr. *N. Crivăț*, Fundeni, Tecuci. — Abonamentul sf. văstre achitat cu chitanța No. 15 853.

D-lui *I. Tănăsescu*, Vădaștrița, Romanați. — Abonamentul d-văstră achitat cu chitanța No. 15.763, răspunsul la întrebare îl veți găsi în unul din viitoare numere a revistei.

D-lui *I. Dumitrescu*, Botoșești, Mehedinți. — Abon. d-văstră achitat anul I cu chitanța No. 2.357, iar pe anul curent cu chitanța No. 15 786.

D-lui *S. Andreescu*, Docuri, Brăila. — Abon. d-văstră pe anul II achitat cu chitanța No. 15.783.

D-lui *Toma C. Popescu*, Prunduri, Vâlcea. — Idem chitanța No. 15.475.

Pr. *I. Muzicescu*, Mozăceni, Argeș. — Idem chitanța No. 14 000.

D-lui *H. Vasiliu*, Beresci, Covurlui. — Idem chitanța No. 15.810.

D-lui *Toma Păunescu*, învăț. Dobrotesci, Romanați. — Idem chitanța No. 13.632.

D-lui *Ión I. Armanu*, Faraonele. R.-Sărat. — Idem chitanța No. 15 633.

Pr. *Ión Tofan*, Hagi-Ghiol, Tulcea. — Idem chitanța No. 15.253.

D-lui *M. I. Costescu*, Drăgășani. — Idem chitanța No. 15 764.

G. C. Florescu, Sascut, Putna. — Nu s'a votat și nici nu e vr'o speranță pentru moment.

D-lui *Diaconescu*, Niculesci, Mehedinți. — V'am trimis cartea cerută.

D-lui *I. Tănăsescu*, Vădaștrița. — Tote lucrările pentru învățătorii reușiți la definitivat 1898 sint făcute, dar ele se țin încă la Minister, fiind încă ore-cari chestiuni de de detaliu a se rezolvă.

D-lui *Toca Nicolăescu*, învăț. Giurgița, Dolj. — Este neadeverată scirea dată de jurnalul ce spuneți. Nu este nici o dispoziție luată pentru învățătorii suplinatori și nici credem că se va lua, așa curând.

D-lui *I. Georgescu*, Scăeni, Prahova. — Lotăria «Maternă» se va trage când se vor vinde biletele, pînă acum nu s'a fixat încă data tragerei.

Pr. *R. Nicolescu*, Cocargena, Ialomița. — Lotăria comunei Sinaia nu ras încă

Pr. *I. Moisescu*, Dedulesci, R.-Sărat. — Lotăria bisericeii Drăgășani din jud. Botoșani s'a tras, în unul din numerele viitoare, vom publică lista numerilor câștigătoare.

Clubului de măr mulți de 20 Gh. D. etc. etc. Acelaș răspus.